

Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro město Sokolov

Katalog doporučení

pro předškolní vzdělávání
pro město Sokolov

Obsah

Úvod	7
Předmluva	9
Výchozí stav	10
Popis plánování	21
Karty potřeb a opatření	23
Systémová komunikace	24
Sběr dat	33
Spolupráce s rodiči a dětmi	37
Dodatečné vzdělávací příležitosti	47
Fundraising a projektové poradenství	53

Autoři: Alena Otajovičová, Jan Němeček

Spolupracovali: Veronika Kamenická, Martin Kovalčík, Romana Tučková-Hahnová

Foto: Iva Zímová (Předškolní klub ČvT, Sokolov)

Grafická úprava: Jiří Novák

Úvod

Lokální plán, který nyní začínáte číst, vznikl v rámci projektu „Pojďte do školky!“, který v letech 2013–2015 realizovala organizace Člověk v tísni, o. p. s. ve spolupráci s dalšími osmi partnerskými neziskovými organizacemi. Probíhal v 16 městech (13 krajích) České republiky, konkrétně šlo o Břilinu, Brno, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Chomutov, Chrudim, Jihlavu, Kladno, Liberec, Olomouc, Plzeň, Rokycany, Sokolov, Tábor, Ústí nad Labem a Vsetín. Jedná se o projekt, který si klade za cíl poukázat na důležitost předškolního vzdělání a prosazování inkluzivních principů do českých mateřských a základních škol. Tento projekt je hrazen z prostředků Operačního programu pro vzdělávání a konkurenceschopnost.

Díky projektu bylo možné realizovat aktivity předškolního klubu Kereka a také vytvořit tento dokument. Cílem tohoto dokumentu je doporučovat aktivity sloužící k rozvoji předškolního vzdělávání. Dokument si klade za cíl informovat o současné situaci v předškolním vzdělávání v Sokolově, možnostech, které předškolní děti mají a navrhnout jistá zlepšení, zkvalitnění či upozornit na oblasti v předškolním vzdělávání, které je nutné do budoucna řešit nebo se jimi zabývat. Na vzniku tohoto plánu se podíleli zástupci z jednotlivých MŠ, vedení odboru školství a kultury města Sokolov a pracovníci neziskové organizace Člověk v tísni, o.p.s. Tento plán vznikl na základě dokumentu s názvem Strategický plán sociálního začleňování města Sokolov, jenž také identifikuje potřebnost řešení oblasti předškolního vzdělávání v Sokolově. Tvorbě tohoto plánu předcházela již realizace mnoha opatření, která se snažila reagovat na potřebnost začleňování dětí ze sociálně vyloučených lokalit do běžných MŠ. Tato opatření se v dokumentu pokusíme sepsat, abychom měli možnost je rozvíjet a realizovat i nadále.

Předmluva

Dětství charakterizuje vývojovou etapu lidského jedince od narození po dospělost. Předškolní věk dítěte je vývojové období, které začíná po třetím roce života a končí nástupem do školy. Mění se tělesné rozměry, rozvíjejí se duševní schopnosti, dítě touží po činnostech v dětském kolektivu. K tomu slouží především školka, kde hlavní činností je hra, při níž se rozvíjí paměť, představa, řeč, myšlení, a kde se dítě začlení do dětského kolektivu. Proto je důležité předškolní vzdělávání nepodceňovat a investovat do něj, nejen to finanční, se určitě vyplatí.

Sokolov, jakožto zřizovatel školských zařízení, se přiklání k plošnému zavedení povinného předškolního vzdělávání na základě novely školského zákona. Toto opatření by mohlo pomoci u předškolních dětí, které mnohdy z důvodu nenavštěvování předškolního zařízení neprojdou u zápisů do 1. tříd, protože neovládají základní dovednosti, znalosti a hygienické návyky. V tomto směru by to bylo přínosné i v oblasti sociálního začleňování dětí z rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí, protože ve městě se nacházejí sociálně vyloučené lokality, jejichž problémem je vysoká míra nezaměstnanosti, zadluženost a nízká vzdělanost jejich obyvatel.

Naším cílem by tak měla být aktivizace rodičů, identifikace a postupné odbourávání bariér a obav dětí a jejich rodičů z předškolní výchovy. To všechno by se ale nemohlo uskutečnit bez pedagogů, kteří s dětmi pracují a napomáhají jejich přirozenému vývoji, proto je rovněž důležité nezapomínat i na jejich profesní a duševní podporu.

Jako důležitý příspěvek do diskuse o prioritách a možnostech předškolního vzdělávání považuji „Lokální plán“, který byl zpracován organizací Člověk v tísni, o.p.s. a ke kterému jsem se za zřizovatele 7 předškolních zařízení vyjadřovala.

Za město Sokolov

Mgr. Simona Randová
(vedoucí odboru školství a kultury)

Výchozí stav

Město Sokolov se nachází v Karlovarském kraji. Toto okresní město má cca 24 700 obyvatel. Jako sídlo úřadu obce s rozšířenou působností zajišťuje ve školách a školských zařízeních výkon státní správy v rozsahu školského zákona. Město Sokolov zřizuje celkem 7 mateřských škol, 5 základních škol. Celková kapacita mateřských škol ve městě je **749** a je téměř naplněna, MŠ uvádí jedno volné místo. Naplněnost MŠ je tedy **748** míst. Oproti předchozím letům došlo k navýšení kapacity o 10 míst v MŠ Pionýrů.

Strategický plán vzdělávání v obci

Dokument zabývající se vzděláváním dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí města Sokolov nemá. Tuto problematiku reflektuje pouze dokument Strategický plán lokálního partnerství Sokolov, který ve spolupráci s Úřadem vlády vytvořili aktéři místního partnerství. Dokument zahrnuje tři hlavní priority.

Priorita 1: Zamezení vzniku segregované školy – inkluzivní nástroje pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

Hodnocení plnění priority 1: škola byla zrušena, nyní se sledují dopady na ZŠ, pedagogy, reakce rodičů atd. Opatření se naplňuje.

Hlavním tématem v oblasti vzdělávání je v Sokolově slučování základních škol. Začátkem roku 2012 došlo ke sloučení ZŠ Sokolovská (segregovaná škola), ZŠ B. Němcové a ZŠ Běžecká. Od června 2012 je uzavřena ZŠ Sokolovská a její žáci přešli podle nově schválených spádových obvodů do ostatních základních škol ve městě.

Priorita 2: Předškolní příprava

Pracovní skupina, která se zabývá vzděláváním, identifikovala jako největší problém nepodnětné rodinné prostředí, malé umísťování dětí z cílové skupiny do mateřských škol. Tyto děti přicházejí do prvního ročníku běžných základních škol nedostatečně připravené na zvládání standardních nároků, které jsou na ně kladeny. Opatřením je otevření přípravných tříd na ZŠ.

Hodnocení plnění priority 2: přípravné ročníky jsou od školního roku 2013 zřízeny, dlouhodobý cíl využití mateřských škol dětmi ze soc. vyloučeného prostředí se plní částečně, lze navázat na dosavadní spolupráci.

Priorita 3: Zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a realizace volnočasových aktivit

Další prioritou je zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež.

Hodnocení plnění priority 3: Nízkoprahové zařízení je v přípravě, otázkou je financování služeb. V současnosti je ve městě Sokolov otevřeno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku 15–26 let. Tuto sociální službu zde poskytuje organizace KOTEC, o.p.s.

Mateřské školy

Mateřské školy (viz tabulka) spádovost jako takovou, dle ulic, nemají. Je na rozhodnutí rodičů, kterou MŠ pro své dítě zvolí. Při zápisu do MŠ mají v Sokolově přednost děti, které bydlí v Sokolově, ale při nenaplněné kapacitě není problém vzít také děti z okolních vesnic. Toto pravidlo je odůvodněno tím, že zřizovatelem je město Sokolov. Děti jsou přijímány na základě splnění „Kritérií k přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání“. Tato kritéria jsou volně dostupná na stránkách města (www.sokolov.cz). Do mateřských škol zřízených městem Sokolov mohou být přijímány i děti mladší tří let, které jsou schopné plnit vzdělávací plán a za předpokladu splnění konkrétních kritérií.

Adresa MŠ	Kapacita	Počet žáků (k 30.9.2014)
Pionýrů 1344	110	110
K. H. Borovského 1527	72	72
Marie Majerové 1650	108	107
Vítězná 725	110	110
Vrchlického 80	65	65
Alšova 1746	104	104
Kosmonautů 1881	180	180

Profilace mateřských škol dle školského vzdělávacího programu

Mateřská škola Sokolov, Pionýrů 1344

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno v pěti třídách, ve kterých se realizují tyto třídní vzdělávací projekty:

- „Pohádkové pohlazení“ – třída zaměřená na rozvoj komunikativních dovedností
- „Cvičíme s medvědími kluky“ – třída zaměřená na pohybové aktivity
- „Putování s kapičkou“ – třída zaměřená na výtvarnou a pracovní činnost
- „Cesty dráčka“ – třída zaměřená na ekologii. V každé třídě je zapsáno 25 dětí ve věku 3–7 let.

Kapacita MŠ Pionýrů 1344 je celkem 110 dětí.

Koncepce výchovně vzdělávací činnosti prohlubuje prvky MŠ a prvky ekologie. Cílem je přiblížit se rodinnému typu. V úzké spolupráci s rodiči chce MŠ podporovat zdravé sebevědomí dětí, učit děti být samy sebou a zároveň se přizpůsobit životu v kolektivu. Výchovně vzdělávací činnost probíhá v heterogenních třídách. Je zaměřena na rozvíjení osobnosti každého dítěte, na respektování jeho vývojových, sociálních a emocionálních potřeb. Pedagogové se sebevzdělávají v oblasti specifiky třídy, rámcového programu, dále dle zájmu a priorit MŠMT. Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byla dětem zajištěna optimální pedagogická péče.

V úzké spolupráci s rodiči chce MŠ podporovat zdravé sebevědomí dětí, učit děti být samy sebou a přizpůsobit se životu v kolektivu.

Mateřská škola Sokolov, Karla Havlíčka Borovského 1527

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno ve třech třídách, které mají kapacitu celkem 72 dětí. Motto školky zní: „Hrajeme si se sluníčkem“. Tento projekt je zaměřen na vytváření a prohlubování znalostí dětí o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech, historii vývoje Země a vytváření základů ekologického citění. Z těchto získaných znalostí pak vychází při vytváření vztahu dítěte k sobě samotnému, druhým lidem, společnosti a světu.

Vzdělávací činnost je zpracovaná do kratších úseků – podtémat: Objevujeme svět, Rostliny a plody, Moje rodina aj. Práce s dětmi je založena na metodách přímých zážitků, dětské potřebě objevovat a při tom využívá zvědavosti dětí a dětské fantazie. Rozvíjí schopnost dětí přemýšlet, přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi. Poskytuje dětem možnost poznávat určité hodnoty jako je soucítění, rovnost všech lidí,

pěkné vztahy mezi lidmi aj., rozvíjí schopnost komunikace, spolupracovat a spolurozhodovat. Rozvíjí dětské sebevědomí, sebedůvěru i sebekontrolu, učí je akceptovat a tolerovat druhé. V mateřské škole pracuje 6 pedagogických a 4 nepedagogičtí pracovníci.

Mateřská škola Sokolov, Marie Majerové 1650

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno ve čtyřech třídách, které jsou připraveny pro 108 dětí. Ve všech třídách jsou věkově smíšené děti. Školní vzdělávací program „Mám pět smyslů už to vím, svět hned lépe pochopím“ je rozdělen do několika integrovaných bloků. Vychází z přesvědčení, že dítě poznává svět kolem sebe zejména konkrétním prožitkem a své první zkušenosti a znalosti čerpá ze svého bezprostředního okolí. Na škole byla vybudována knihovna, kde jsou k dispozici didaktické pomůcky k výchovně vzdělávací práci. Knihovna je pravidelně doplňována metodickým materiálem, odbornou literaturou a časopisy ze všech oblastí RVP. Do budoucna škola nadále plánuje vybavovat knihovnu novinkami z oblasti předškolní výchovy a odbornou literaturou pro děti.

Školní vzdělávací program vychází z přesvědčení, že dítě poznává svět kolem sebe zejména konkrétním prožitkem a své první zkušenosti a znalosti čerpá ze svého bezprostředního okolí

Cílem projektu „Pomáháme přírodě“, který ve škole probíhá, je výchova dětí k ekologickému myšlení, k šetrnému zacházení s přírodou, ohleduplnému chování v prostředí, ve kterém žijeme, a vytváření budoucích postojů k životnímu stylu. Projekt mimo jiné zahrnuje exkurze či návštěvy dětí v zařízeních, která podporují environmentální vzdělávání, např. návštěva zverimexu, exkurze v třídnírně odpadu, návštěvy drobných chovatelů z řad rodičů, školní výlety, účast v projektech pořádaných jinými subjekty či účast v soutěžích s ekologickou tematikou.

Mateřská škola Sokolov, Vítězná 725

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno ve čtyřech třídách, kapacita mateřské školy je 110 dětí. Jedná se o mateřskou školu sídlištního typu. Ve třídách je zapsáno 25 až 28 dětí heterogenního složení (děti různého věku). V současné době se v MŠ projevuje jako optimální mít v jedné třídě dvě věkové skupiny např. děti 3–5 let nebo 4–6 let. Mateřská škola má vypracovaný školní vzdělávací program (ŠVP) pod názvem: „Pojď si hrát, buď můj kamarád“, který je zaměřený na poznávání a ochranu přírody.

Dětem nabízí řadu ekologických aktivit včetně pozorování, pokusů a netradičního zpracování odpadového materiálu. Obsahově jej tvoří: integrované bloky ŠVP, např. Noví kamarádi, Doktora se nebojíme aj., věcné okruhy učení, pravidla, slavnosti mateřské školy

a seznamování s německým jazykem. Přílohu tvoří projekty: „Strom třídy“, „Den Země“, „Ptačí pírk“ a „Kamarád Kaňka mezi odpady“. V každé třídě si paní učitelky pro děti připravují třídní vzdělávací programy s různým motivačním zaměřením, které vycházejí ze ŠVP. Rodiče i děti mají možnost se spolupodílet na tvorbě i plnění tohoto programu. Organizaci dne volí učitelky tak, aby děti měly dostatek času a prostoru i pro spontánní hru. Individuálních vzdělávacích plánů využívají k rozvoji dětí s odkladem školní docházky.

Mateřská škola Sokolov, Vrchlického 80

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno ve třech třídách pro 65 dětí. Mateřská škola je situována v příjemném prostředí městského parku. Smyslem a filozofií předškolní výchovy je rozvíjet hrou samostatné a zdravě sebevědomé děti, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Obsah školního vzdělávacího programu je sestaven do celoročního bloku „Pošťák Psaníčko“ s pěti tématy. K jednotlivým tématům si pedagogové ve třídách dotváří podtémata, která využívají k dalšímu plánování – tvorbě třídních výchovných plánů (konkretizace s ohledem na možnosti a přání dětí). Vzdělávací program vychází z rámcových cílů předškolní výchovy: rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání, osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Formy vzdělávání mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností pro děti. Probouzejí aktivní zájem dítěte a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat – po celý pobyt dětí v MŠ.

Smyslem a filozofií předškolní výchovy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti. Přirozenou cestou, podle jejich možností, zájmů a potřeb, položit základy celoživotního vzdělávání.

Mateřská škola Sokolov, Alšova 1746

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno ve čtyřech třídách s kapacitou celkem 104 dětí. „Kdo si hraje, nezlobí“ – takový je název školního vzdělávacího programu mateřské školy. Snahou MŠ je děti nenásilně a laskavou formou vést od věci známé k neznámé, od věci jednoduché ke složitější v podnětném a příjemném prostředí plném porozumění a vzájemné spolupráce. MŠ spolupracuje se ZŠ Švabinského, PPP v Sokolově a logopedkou. ŠVP je učitelkám předkládán formou integrovaných bloků, ve kterých jsou stanoveny vzdělávací cíle ze všech pěti vzdělávacích oblastí předškolního vzdělávání. V třídním výchovném plánu si učitelky rozpracovávají jednotlivé integrované bloky do tematických bloků, ve kterých si stanoví vždy hlavní cíl a dílčí cíle, jež vedou k rozvoji osobnosti dětí. Tematické bloky vycházejí ze zaměření třídy, zájmu a možností jednotlivých dětí s ohledem na jejich věkové složení.

Mateřská škola Sokolov, Kosmonautů 1881

Předškolní vzdělávání je zabezpečeno v 6 až 7 třídách podle zájmu rodičů. V každé třídě je zapsáno zpravidla 25 dětí jedné, maximálně dvou věkových skupin. MŠ vytváří optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, jsou respektovány jeho individuální potřeby a možnosti, využívá kompenzační pomůcky. Děti jsou přijímány podle schválených kritérií. Vzdělávací program „Naše země kulatá je aneb Hrajeme si všichni spolu“ je zaměřen na poznávání přírody, nejbližšího okolí dítěte, ochranu životního prostředí a zdravý životní styl.

Třídy školy jsou zapojeny do třídění odpadu, šetrného zacházení s vodou, energií a péče o rostliny ve třídách i na školní zahradě. Je zde umístěn skleník, ve kterém děti mají možnost pozorovat a aktivně se účastnit pěstování sazeniček okrasných rostlin a zeleniny, která obohacuje jídelníček mateřské školy. Škola nabízí nadstandardní výuku v případě zájmu rodičů, jako je Angličtina hrou, Němčina pro předškoláky a Taneční výchova pro nejmenší. Velkým přínosem pro rozvoj jemné motoriky, pracovního, výtvarného a estetického cítění je keramická pec, kterou školka vlastní několik let. Školní třídy jsou vybaveny novým nábytkem a zahrada prošla renovací.

Velkým přínosem pro rozvoj jemné motoriky, pracovního, výtvarného a estetického cítění je keramická pec, kterou školka vlastní několik let.

Další vzdělávací příležitosti pro předškolní děti v Sokolově

Soukromá školka Mánesova

Realizuje školní vzdělávací program „Mánesova – škola globální výchovy – ŠVP PV“ vychází z koncepce vzdělávání, který realizují od roku 1999 a jež je v souladu se záměry Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní výchovu. Jejich aktivity se zaměřují na vytvoření pestré nabídky možností, jak žít v co největším souladu s přírodou i sebou samým, jak vytvořit rovnováhu k dnešnímu, spíše konzumnímu způsobu života zaměřenému pouze na výkon. Dítě učí schopnosti vybrat si vlastní životní cestu, po které je chtější doprovázet a pomáhat jim tak, aby vše zvládly samy.

Vedou děti k poznání, že vše ve vesmíru, kolem nás i v nás má svůj význam, své místo a svůj čas a my jsme všeho neoddelitelnou součástí. Učí se poznávat, rozvíjet a využívat tyto vesmíry tak, aby se staly lepším místem pro život a aby jejich rozmanitost a krása zůstaly uchovány i pro budoucí generace. V některých činnostech využívají prvky Montessori pedagogiky a Waldorfského programu. Pořádají také kurzy pro předškoláky.

MŠ má celkem 2 třídy – I. MŠ – kapacita třídy 25 dětí, aktuální obsazenost 21, věkové rozmezí dětí 2–6 let, II. MŠ – kapacita třídy 21, aktuální obsazenost 19 dětí, věkové rozmezí dětí je 2–6 let. Některé děti jsou bilingvní (ita-čj, pol-čj, aj-portugalština). Do obou tříd dochází děti nejen ze Sokolova, ale i z Chebu, Karlových Varů, Chodova a přilehlých vesnic. Komunikace s dětmi probíhá převážně v anglickém jazyce s bilingvním učitelem, a respektuje alternativní metody pedagogiky (montessori, waldorf). Téměř každý měsíc pořádáme slavnost podle aktuálního tématu (Michalská slavnost, Martinská slavnost, Vánoční jarmark, otvírání studánek, atd.). Děti z MŠ v prvním pololetí navštěvují např. solnou jeskyni, v druhém pololetí chodí plavat, absolvují exkurze u rodičů v zaměstnání, jezdí na výlety, zvou si divadla do MŠ. Děti mají možnost hry na hudební nástroj, housle, flétna. 1x ročně se jezdí na školu v přírodě.

Předškolní klub Kereka organizace Člověk v tísni o.p.s.

Jak již bylo zmiňováno, je realizován v rámci projektu „Pojďte do školky!“. Vznikl proto, aby zpřístupnil předškolní vzdělávání i dětem, které nemají možnost navštěvovat běžnou mateřskou školu a zároveň vyrůstají v nepodnětném prostředí. Hlavním cílem klubu je připravit děti na vstup na základní školu nebo na přestup na běžnou MŠ. Děti mají možnost poznat jiné než domácí prostředí, osvojit si režim dne a dovednosti důležité pro školní docházku, rozšířit své vědomosti, slovní zásobu, všeobecný přehled. Vstup do školy či školky pro ně poté není tak stresující, protože nepřichází zcela nepřipravené.

Děti mají možnost poznat jiné než domácí prostředí, osvojit si režim dne a dovednosti důležité pro školní docházku, rozšířit své vědomosti, slovní zásobu, všeobecný přehled.

Rodičům mohou být v rámci poradenství poskytnuty informace o školském systému, o zápisech na ZŠ či MŠ a jejich podmínkách. Dále je jim nabízena podpora při vzdělávání dítěte, motivace k práci s dětmi v domácím prostředí apod. Předškolní klub není školské zařízení, ale kvazisociální služba poskytovaná zdarma. Provoz je čtyři dny v týdnu v dopoledních hodinách. Konkrétně pondělí až čtvrtek od 7:45 do 12:00. Pátek je věnován individuální práci s dětmi v rodinách nebo společným akcím pro rodiče a děti. Rodiče jsou povinni přivádět a vyzvedávat děti včas. Děti musí být zdravé a musí mít svačinu a pití. Nepřítomnost delší než jeden týden je nutné omlouvat. Dlouhodobá neomluvená absence může být důvodem k ukončení spolupráce.

Součástí docházky je i individuální práce v rodinách, jejímž cílem je předat rodičům informace a konkrétní praktické ukázky, jak mohou s dětmi sami pracovat. Zároveň je věnována pozornost jednomu konkrétnímu dítěti a procvičuje se to, co mu dělá největší potíže. Každé dítě má individuální vzdělávací plán, který se sestavuje po jeho příchodu do

klubu na základě vyplnění záznamového archu osvojených znalostí, dovedností a návyků. Stejný záznamový arch se vyplňuje při jeho odchodu a na základě rozdílů mezi vstupním a výstupním záznamovým archem se vyhodnocuje plnění individuálního vzdělávacího plánu. S rodiči se uzavírá smlouva o spolupráci, ve které svým podpisem dávají souhlas ke vzdělávání svého dítěte v předškolním klubu a zavazují se dodržovat pravidla klubu, účastnit se třídních schůzek a vzdělávacích akcí. Pokud dochází k intenzivnější práci v rodině a k pravidelným konzultacím s rodiči, sepisuje se zvláštní smlouva o spolupráci s rodičem. Kapacita klubu je 12 dětí.

Další vzdělávací a volnočasové aktivity pro děti předškolního věku

Přípravná třída základní školy Švabinského 1702

Přípravný ročník byl při škole otevřen ve školním roce 2013/2014 z důvodu nárustu počtu dětí, které nenavštěvují žádné předškolní zařízení. Děti tak nejsou připraveny na řádný počátek školní docházky. V minulosti fungoval přípravný ročník při 4. ZŠ, která však byla zrušena. Třída se nachází v prostorách školní družiny, její kapacita je 15 dětí a je plně obsazena. Po předložení žádosti, doporučujícího vyjádření pedagogicko – psychologické poradny a zvážení dalších okolností pak ředitel školy rozhodne o zařazení dítěte do této třídy. Podle § 47 Školského zákona se přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné.

Do přípravné třídy ředitelé škol často zařazují děti, jimž byl při zápisu do první třídy doporučen odklad školní docházky.

Do přípravné třídy ředitelé škol často zařazují děti, jimž byl při zápisu do první třídy doporučen odklad školní docházky, a které potřebují čas, aby dosáhly potřebné úrovně připravenosti v určité deficitní oblasti a mohly úspěšně zahájit školní docházku. Přípravná třída nabízí individuální přístup k dítěti, hravou a nenásilnou formu přípravy na požadavky 1. třídy základní školy a zohlednění věkových, fyzických a psychických potřeb dítěte.

Pro předškolní děti nejsou v Sokolově vytvořeny žádné volnočasové aktivity. Ve městě se pouze konají placené jednorázové akce, které jsou určeny pro matky s dětmi. Jako příklad lze uvést například Velikonoční tvoření, které probíhá v místním Domu dětí a mládeže.

Vzhledem k dalším vzdělávacím možnostem pro předškolní děti v Sokolově byla v tomto plánu vytvořena mimo jiné také karta potřeb a opatření s názvem: „Další vzdělávací příležitosti“ (viz dále).

Pohled do minulosti v oblasti předškolního vzdělávání

Proces optimalizace sítě MŠ byl nastartován již v roce 1998 zrušením 9. mateřské školy Sokolov, Slovenská ul., která se nacházela v blízkosti lehkoatletického stadionu Baník Sokolov. Ke zrušení tehdy došlo z důvodu poklesu počtu zapsaných dětí v souvislosti se snižujícím se demografickým vývojem v našem regionu. Po tomto kroku lze konstatovat, že počet dětí ve školách zaznamenal mírný nárůst, ale celkově ho lze charakterizovat jako stabilizovaný. V současné době se MŠ soustředily na rozvoj vlastních kompetencí v rámci svého školního vzdělávacího programu (vycházejícího z Rámcového vzdělávacího programu MŠMT). Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte, podílí se na jeho zdravém, citovém, rozumovém a tělesném vývoji a na osvojení základních pravidel chování a životních hodnot. Zkvalitňování předškolního vzdělávání bylo zaměřeno na prožitkové a kooperativní učení hrou a na činnosti založené na aktivní účasti dítěte.

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte, podílí se na jeho zdravém, citovém, rozumovém a tělesném vývoji a na osvojení základních pravidel chování a životních hodnot.

Antidiskriminačním opatřením ze dne 1. 3. 2013 byla změněna kritéria pro přijímání žáků k předškolnímu vzdělávání v mateřských školách zřízených městem Sokolov. Změny vycházejí z doporučení ombudsmana z 9. října 2012. Zkušenost je vesměs pozitivní, nejsou známy důvody, že by bylo dítě odmítnuto ze sociálních, etnických nebo jiných důvodů. Z klubu Kereka byly např. přijaty do běžných MŠ v Sokolově bez problému. Počet těchto dětí by mohl v budoucnu narůst, ovšem chybí informovanost a přesvědčení rodičů.

Vzhledem k současné stabilizaci a zastavení poklesu porodnosti nebudou v současnosti dále pokračovat žádné optimalizační kroky. Na základě analýzy demografického vývoje můžeme v Sokolově předpokládat příznivý stav naplněnosti mateřských škol, a to s výhledem do dalších 2–5 let. Město Sokolov se výhledově rozhodlo, že zachová lokální dostupnost MŠ v jednotlivých městských částech. Případné demografické výkyvy vyrovnaná v rámci stávajících kapacit MŠ, k tomu by měla přispět nově nastavená pravidla pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, kde určujícím kritériem je trvalé bydliště dítěte ve městě Sokolov. Lze předpokládat, že v budoucnu nedojde ke zrušení či ke zvýšení počtu míst v mateřských školách.

Problematika sociálního vyloučení a předškolního vzdělávání

Počet dětí se sociálním znevýhodněním v předškolním věku v Sokolově neznáme. Je to z toho důvodu, že identifikace sociálního znevýhodnění je z pohledu pedagogů těžko uchopitelná v praxi. Ředitelky MŠ při přijímání dětí hodnotí zvýšenou sociální potřebnost

podle individuální situace rodiny. Doklad o sociální potřebnosti může vydat např.: pedagogicko-psychologická poradna, Úřad práce (Potvrzení o poskytnutí dávky pomoci v hmotné nouzi-příspěvku na živobytí), dále OSPOD, Speciálně pedagogické centrum a Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Zprávu o sociálním znevýhodnění si rodiče dětí mohou vyžádat na těchto institucích, avšak praxe je taková, že rodiče předškolních dětí nepovažují za důležité takové vyšetření podstoupit. Sociální znevýhodnění u těchto dětí můžeme tedy pouze odhadovat, popř. vycházet z poznatků terénních sociálních pracovníků, pracovníků OSPOD a pedagogů MŠ.

Po konzultaci se všemi dotčenými aktéry, kteří se pohybují v oblasti sociálního vyloučení a předškolního vzdělávání, lze hovořit max. o 100 dětech, u kterých je předpoklad sociálního znevýhodnění. Je to však jen kvalifikovaný odhad. Většina těchto dětí pochází z prostředí sociálně vyloučených lokalit. Jedná se o lokality Divadelní ulice a Nádražní, dále lokalitu u kina Alfa, ulice Pod Háječkem a Prokopa Holého, ul. Heyrovského. Lokality nejsou prostorově vyloučené, Divadelní ulice je situována ve vnitřním intravilánu obce, ulice a domy kolem kina Alfa taktéž. Z pohledu sociálně vyloučených obyvatel se jedná o výhodu, vzhledem k dostupnosti služeb či MŠ a ZŠ škol. Dostupnost MŠ je velmi dobrá, přibližně 15 minut chůze.

Po konzultaci s dotčenými aktéry, kteří se pohybují v oblasti sociálního vyloučení a předškolního vzdělávání, lze hovořit maximálně o 100 dětech, u kterých je předpoklad sociálního znevýhodnění.

Bariéry bránící vstupu do mateřské školy

Pracovnice předškolního klubu Kereka, která pracuje s rodiči a dětmi výhradně ze sociálně znevýhodněného prostředí, se zabývá velmi podrobně bariérami v předškolním vzdělávání sociálně vyloučených dětí. Mezi ně patří např.:

- **předsudky** – nedůvěra k majoritní společnosti, strach z neznámého a z nepřijetí
- **nízká vzdělanostní úroveň** – nedocení významu předškolního vzdělávání
- **jiné pojetí mateřské role** – role matky je výrazně upřednostňována a umístění dítěte do mateřské školky vnímají jako jejich odložení, proto pak sebe nepovažují za dobré matky. Děti často žijí do nástupu do školy v úzkém kontaktu s matkou, ke které jsou připoutány, nástup do MŠ pro ně může být šokem, adaptace na prostředí MŠ probíhá obtížně, matky nechtějí tyto zatěžkávací zkoušky podstupovat, dále je zde obava odtržení dítěte od rodiny.
- **komunikační bariéry** – rodiče nemusí porozumět obsahu sdělení učitelky (např. k chování dítěte), mohou si ho špatně vyložit a následně dochází ke konfliktním situacím a odhlášení dítěte z MŠ.

- **rodičovská výchova, životní styl, nekompetentnost** – děti často usínají pozdě, ráno se jim nechce vstávat, rodiče je nenutí, rodiče nejsou nuceni vodit dítě do MŠ pravidelně (vliv na docházku má počasí, péče o domácnost a děti, kterých je v rodině většinou větší počet).
- **absence potřebných informací** – rodiče nemají potřebné informace a neznají postup pro přijetí dětí do mateřské školy. Nevědí, kdy jsou termíny zápisů do mateřských škol, že je potřeba se osobně dostavit a vyplnit potřebné nástupní formality. Dále jim chybí informace o mateřských školách samotných, jejich chodu, režimu, aktivitách pro děti. Bývá obvyklé, že například v červenci se někteří rodiče rozhodnou, že by rádi přeci jen umístili své děti do klasické mateřské školy. Během prázdnin jsou však mateřské školy otevřené v omezeném režimu a nové děti nepřijímají. Rodiče jsou také informováni, že zápisy proběhly již na jaře a to na nový školní rok, který začíná v září. Po té je rodičům nabídnuto, že pracovník zjistí, jestli se během léta v mateřské škole neuvolnilo na další školní rok místo nebo je rodičům předán kontakt, aby si informaci zjistili sami. Minulý rok se shodou okolností během prázdnin dvě místa v mateřské škole uvolnila. Pracovník předškolního klubu pomohl domluvit schůzku ředitelky mateřské školy a rodičů s dětmi. Na schůzce se domluvili podrobnosti a dítě bylo přijato.
- **finanční situace** – rodiče nejsou schopni z nízkých příjmů rodinného rozpočtu (často závislém na dávkách statní sociální podpory a hmotné nouze) uhradit náklady na mateřskou školu, chybí jim prostředky na nákup potřebného ošacení.
- **hygienické podmínky** – rodiny žijí ve špatných hygienických podmínkách, byty jsou vlhké a plesnivé, což má vliv na kvalitu oblečení, které je cítit, děti často mají vši – učitelky vnímají, zda dítě chodí čisté.
- **sociálně patologické jevy** – rodiny žijící v prostředí sociálně vyloučených lokalit jsou často zatíženy různými sociálně patologickými jevy (např. některé formy závislosti – omamné látky, gamblerství, drobná kriminalita, aj.). V tomto smyslu může být MŠ pro rodiče ohrožující, protože dítě může ve škole vyprávět zážitky z domova a rodiny si toto velmi dobře uvědomují.

Výše uvedené bariéry bránící vstupu dětí do předškolních zařízení se vzájemně prolínají a doplňují. Důležité je tyto bariéry umět pojmenovat, abychom byli schopni s nimi pracovat.

Popis plánování

Plánovací aktivita vznikla na základě zapojení města Sokolov do projektu „Pojďte do školky!“, který realizuje organizace Člověk v tísni, o.p.s. Plánování má napomoci městu Sokolov v rozvoji oblasti předškolního vzdělávání. V první fázi tvorby karet potřeb a opatření probíhal sběr dat, mapování a analýza předškolního systému v Sokolově. Plánování probíhalo v rámci pracovních skupin, které svolávala Agentura pro sociální začleňování a jedním z hlavních zdrojů tohoto plánu je tzv. Strategický plán.

Strategický plán je závazný rozvojový dokument, na jehož přípravě se podíleli členové lokálního partnerství (zástupci mnoha institucí). Obsahuje souhrny potřeb lokalit města Sokolov získané ze situační analýzy a z diskusí v pracovních skupinách lokálního partnerství, dále pak návrhy konkrétních opatření a projektů, které přispějí k jejich naplnění (vždy včetně termínů a odpovědných realizátorů). Po ukončení spolupráce města s Agenturou pro sociální začleňování se skupiny scházely méně a plánování se tedy realizovalo spíše formou individuálních konzultací.

Město Sokolov také v tuto dobu započalo realizaci projektu „Rovné šance a příležitosti“, který nadále umožňoval v rámci Interdisciplinárního týmu města problematiku konzultovat s partnery. Tento projekt se zabývá mimo jiné také tématy jako je identifikované nepodnětné rodinné prostředí u sociálně slabých rodin, malé umístování dětí z tohoto prostředí do mateřských škol a nedostatečná kapacita předškolních zařízení.

Tyto děti přicházejí do prvního ročníku běžných základních škol nedostatečně připravené na zvládání standardních nároků, které jsou na ně ve školách kladeny. Od počátku tak zaostávají ve výuce a jejich neúspěchy ve škole bývají doprovázeny vyšší absencí v hodinách. To se odráží i v jejich neochotě pokračovat ve výuce na středním stupni vzdělávání. Snahou projektu je odbourat bariéry vůči mateřským školám, které často nejsou navštěvovány dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí a současně podpořit děti při přechodu z MŠ na ZŠ. Těchto cílů se projekt snaží dosáhnout propojením sociálně inkluzivních základních škol a mateřských škol, které fungují na platformě průběžné spolupráce, výměny zkušeností a příkladů dobré praxe.

Podpora dětí se SVP při přechodu z MŠ do ZŠ si klade za cíl adaptaci dětí na školní prostředí již v předškolním věku. Aktivitami projektu se pedagogové snaží představit dětem školu jako instituci nejen vzdělávací, ale i zábavnou, do které se budou těšit. Při společných aktivitách je možné vytipovat děti, kterým bude doporučeno logopedické, psychologické vyšetření, budou vysvětleny výhody navštěvování přípravné třídy a s dětmi se SVP se bude dále odborně pracovat a jejich problémy se podchytí ještě před nástupem do školy. Každá mateřská škola spolupracuje se spádovou základní školou. Mateřské školy si se základními školami sestavují v rámci spolupráce plán, jak společné aktivity uchopit. Děti z MŠ v dopoledních hodinách navštěvují spádovou základní školu, účastní se krátce výuky různých předmětů, např. matematiky, pracovních činností, ale i českého jazyka apod. Další společnou aktivitou je cvičení v tělocvičně školy, pro předškoláky jsou připravovány dopolední programy plné her, soutěží a obdobných aktivit. Další společnou aktivitou je návštěva dětí 3. tříd ZŠ ve spádové mateřské škole, kde děti předvádí, co se již ve škole naučily, čtou dětem z MŠ pohádku, napíší přání, hrou představí předmět matematika apod.

Také probíhají v rámci projektu školičky pro budoucí prvňáčky, a to konkrétně po zápisech do ZŠ, zaměřené na adaptaci dětí na nové školní prostředí 1× za 14 dní v březnu, dubnu a květnu roku 2015. Děti se seznamují s budovou školy, je jim vysvětleno, jak škola funguje a z každé školičky dostávají i zajímavý domácí úkol, za který budou oceněni např. veselým razítkem. Předškoláci mají možnost trénovat správné držení tužky, ale i koncentraci a mají možnost si lépe představit, co škola obnáší. Na závěr školního roku čeká slavnostní pasování prvňáčků mezi školáky.

Karty potřeb a opatření

Na následujících stránkách naleznete několik kapitol, které se skládají z tzv. „karet potřeb a opatření“. Karty vznikaly v průběhu realizace projektu „Pojďte do školky!“ pro potřebu tvorby konkrétních návrhů, jaké aktivity může v dalších letech město realizovat se záměrem zpřístupnit systém předškolního vzdělávání co největšímu počtu dětí. V první fázi plánování bylo určeno pět významných faktorů, které systém předškolního vzdělávání ovlivňují ve všech městech a obcích.

Pro přehlednost jednotlivých návrhů pro konkrétní města pak byl zvolen formát těchto karet potřeb, ve kterých jsou stručně u každého z pěti faktorů identifikovány základní potřeby, popsána současná situace ve městě a vize, čeho má být dosaženo. Na kartu potřeb pak navazují karty popisující navrhovaná opatření, v nichž jsou navrhovány konkrétní činnosti vedoucí k určeným cílům, postupy, realizátoři aktivit.

Karty potřeb a opatření se věnují těmto pěti faktorům ovlivňujícím situaci v předškolním vzdělávání:

- systémová komunikace – věnuje se zapojení jednotlivých aktérů do komunikace a výměny informací
- sběr dat – navrhuje způsob, jak zjistit alespoň přibližný počet dětí, které vypadávají ze systému předškolní výchovy
- spolupráce s rodiči a dětmi – apeluje na zapojení rodičů, kteří tvoří důležitou součást předškolní výchovy
- dodatečné vzdělávací příležitosti – popisuje, jak je možné využívat dalších alternativních zařízení, která poskytují dětem předškolní přípravu v případě, že tyto děti nenavštěvují běžnou mateřskou školu či přípravný ročník
- fundraising a projektové poradenství – věnuje se možnostem získávání finančních prostředků, které by bylo možné investovat do posílení předškolní výchovy

Všechna tato navrhovaná opatření, v této publikaci ve formě doporučení, by mohla do budoucna sloužit jako inspirace při snaze zapojit do předškolního vzdělávání i ty děti, které na něj v současnosti nedosáhnou.

Navrhovaná doporučení, s výjimkou „fundraisingu a projektového poradenství“, nejsou finančně náročná a vychází zejména z osobní aktivity místních významných aktérů (odbor školství, odbor sociálních věcí, vedení základních a mateřských škol, lokálních NNO, PPP, SVP apod.).

Systémová komunikace

Systémovou komunikací rozumíme proces, který je založen na řízené a pravidelné komunikaci mezi zástupci zřizovatelů škol (školských odborů, sociálního odboru), vedením mateřských a základních škol a nestátních neziskových organizací. Cílem je zajistit spolupráci všech, kteří jsou v daném městě aktéry vzdělávacího procesu a výsledkem této spolupráce by mělo být jednak vytváření dlouhodobé koncepce vzdělávání daného města či obce, jednak zaměření se na řešení aktuálních problémů, zejména s ohledem na realizaci opatření napomáhajících k podpoře vzdělávání u dětí a to jak předškolního, tak školního věku.

V Sokolově se pravidelně schází vedení odboru školství a kultury s řediteli jak MŠ, tak ZŠ. Aktuálně však není vytvořena platforma pro setkávání ředitelů či zástupců jednotlivých MŠ s dalšími aktéry, např. místními NNO. Po ukončení spolupráce s ASZ tak není žádná platforma, kde by byla možnost sdílení informací. Probíhá setkávání v rámci interdisciplinárního týmu města Sokolov, ale ten je zaměřen spíše na prevenci záškoláctví a řešení problematiky základních škol. Pro MŠ by bylo dobré vytvořit vlastní platformu a podpořit tak sdílení informací na území města Sokolov, popř. celého ORP.

Potřeby

Byla identifikována potřeba **setkávání se a předávání si informací**. Tato potřeba je odůvodněna velkým počtem MŠ a také předškolním zařízením v rámci činnosti ČvT. Díky předávání informací by mohlo dojít k zařazení většího počtu předškolních sociálně slabších dětí do běžných MŠ.

Potřebou je **také podpora dětí se SVP při přechodu z MŠ do ZŠ**. Potřebou je adaptace dětí na školní prostředí již v předškolním věku, dále je cílem představit dětem MŠ jako instituci nejen vzdělávací, ale i zábavnou, do které se budou těšit. Při společných aktivitách/setkáních bude možné vytipovat děti, kterým bude doporučeno logopedické, psychologické vyšetření, budou vysvětleny výhody navštěvování přípravné třídy a s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami se bude dále odborně pracovat a jejich problémy se podchytí ještě před nástupem do školy. **Každá mateřská škola bude spolupracovat se spádovou základní školou.** Mateřské školy si se základními školami **sestaví plán spolupráce**, což je v tomto případě potřebou další **společné komunikace**.

Potřebou je zajistit co nejvyšší účast ředitelů MŠ a spolupracujících subjektů na společných setkáních.

Potřebou je **získávání informací o realizaci projektu OPVK – Rovné příležitosti a šance** – k plnění této potřeby bude probíhat pravidelná komunikace na setkáváních.

Potřebou je **předávání dobrých praxí a zkušeností i v ORP, popř. v MŠ**, které projeví zájem.

Současný stav

V současné době probíhají setkání zástupců zřizovatele a ředitelů MŠ v pravidelných intervalech cca 1× za 2 měsíce na MěÚ Sokolov. Setkání se neúčastní zástupci NNO – Člověk v tísni o.p.s., kteří mohou hrát aktivní roli v oblasti předškolního vzdělávání, sociálně právní ochrany dětí a preventivních programů pro mládež. Agendou na MÚ Sokolov se zabývá odbor školství a kultury, který se skládá ze čtyř zaměstnanců. Tato setkávání byla nastolena za působení Agentury pro sociální začleňování, která ukončila svou činnost a tak setkávání byla přerušena. Setkávání ředitelů v rámci ORP, či přes hranice města Sokolov neprobíhá.

Cílový stav

Cílem systémové komunikace bude informování se o plnění projektu OPVK realizovaného městem Sokolov, jehož součástí bude sestavení 5 plánů spolupráce mezi spádovými mateřskými školami a základními školami, které napomohou zlepšení připravenosti předškolních dětí na vstup do základních škol. Do společných aktivit MŠ a ZŠ bude zapojeno 50 dětí z MŠ a 100 žáků ZŠ (50 žáků se SVP a 50 ostatních žáků). Do těchto aktivit budou zapojeny MŠ, což bude vyžadovat naplánovanou komunikaci na území města Sokolov.

Cílovým stavem je naplňování vzdělávací politiky města Sokolov, zjišťování i dalších potřeb MŠ a včasná realizace opatření týkající se dětí se sociálním znevýhodněním, popř. dětí ohrožených nedocházením do MŠ, což v budoucnu znamená problém v hlavním vzdělávacím proudu.

Zavedení platformy pro setkávání/předávání zkušeností i v rámci ORP nebo dalších měst v okolí.

Akce pro zavedení

Město Sokolov pověří osobu (nejspíše vedoucí odboru školství), která bude pravidelně svolávat schůzky mezi zřizovatelem, řediteli MŠ a NNO.

Tato osoba bude po dohodě s jednotlivými aktéry dohlížet i na naplňování jednotlivých opatření.

Priorita, termíny, harmonogram

- město pověří odpovědnou osobu za oblast setkávání MŠ – 04/2015
- určit termíny setkávání (plán setkávání) předem, aby byla zajištěna účast všech důležitých aktérů (např. určit konkrétní den – první pondělí v měsíci apod.) – 04/2015
- pravidelné plánování společných aktivit, předávání si informací – průběžně
- předávání informací o průběhu projektu města Sokolov na podporu rovných příležitostí, šancí a o činnosti aktivizačního pracovníka v SVL – 1× za 2 měsíce
- nastavení komunikace s řediteli MŠ i přes území města Sokolov (MŠ v okolí, popř. v ORP), předávání dobrých praxí, jejich motivace k prointegračním změnám

Řízení a plánování mateřského školství na principu pravidelného setkávání za účelem předávání informací a rozvoje spolupráce.

Cíle činnosti	Cílem činnosti je naplňovat potřeby zřizovatele a ředitelů MŠ, které jsou definovány takto: • předávání informací o realizaci projektu města Sokolov OPVK – „Rovné příležitosti a šance“ • pravidelná komunikace vedoucí odboru školství, ředitelů MŠ a spolupracujících subjektů • naplňování kapacit jednotlivých MŠ, informování se o stavu kapacit • užší spolupráce s rodiči dětí • spolupracovat s aktivizačním pracovníkem v SVL rodinách
Kroky k naplnění cíle	Radní pro školství pověří vedoucí odboru školství k řízení a plánování mateřského školství ve městě Sokolov se zvláštním zřetelem naplňování jednotlivých cílů. Určení termínů setkávání předem, aby byla zajištěna účast všech důležitých aktérů (např. určit konkrétní den – první pondělí v měsíci apod.).
Intervence k zajištění činnosti	Vedoucí odboru školství stanoví na poradě zřizovatele a ředitelů MŠ termín následující porady, nebo termín, který se bude opakovat.
Zahájení činnosti	březen 2015
Harmonogram	• oslovit MŠ v ORP či okolí • vytvořit náplň jednání • konkretizovat výstupy a činnosti v rámci projektu OPVK
Na činnosti spolupracuje	vedení MŠ Sokolov, aktivizační pracovník ČvT zapojený v projektu OPVK

**Předpokládaný
rozpočet**

Plnění si nevyžádá žádné zvláštní náklady.

**Předpokládaná
rizika**

Neochota na straně vedení měst i potenciálních účastníků setkávání. Důvodem může být vysoká vytíženost pracovníků, nedůvěra k vzájemnému setkávání.

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

Efektivitu a smysluplnost setkávání by mohli zúčastnění po roce vyhodnotit se svolavatelem aktivity.

Zajistit co nejvyšší účast ředitelů MŠ a spolupracujících subjektů

Cíle činnosti	• samotná účast zainteresovaných subjektů • zlepšení vztahů a komunikace mezi jednotlivými aktéry, kteří působí přímo v Sokolově
Kroky k naplnění cíle	• ztotožnění odboru školství a vedení města s navrhovaným opatřením • určení odpovědné osoby/osob za organizaci jednotlivých setkání • domluva pravidelných termínů setkání a místa konání • motivace k setkávání, např. sestavením pro ředitele zajímavého programu setkání/témat
Intervence k zajištění činnosti	• včasné oznámení termínu • tvorba programu jednání • příprava na jednání
Zahájení činnosti	duben 2015
Harmonogram	• včasné oznámení termínu • tvorba programu jednání • příprava na jednání
Na činnosti spolupracuje	vedení MŠ Sokolov, aktivizační pracovník ČvT zapojený v projektu OPVK
Předpokládaný rozpočet	Plnění si nevyžádá žádné zvláštní náklady.

**Předpokládaná
rizika**

neúčast osob na plánovaných jednáních

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

- účast všech pozvaných osob na jednání
- zápisy z jednání

Řízení a plánování mateřského školství na principu pravidelného setkávání za účelem předávání informací a rozvoje spolupráce.

Cíle činnosti

Cílem činnosti je naplňovat potřeby zřizovatele a ředitelů MŠ, které jsou definovány takto:

- předávání informací o realizaci projektu města Sokolov OPVK – „Rovné příležitosti a šance“
- pravidelná komunikace vedoucí odboru školství, ředitelů MŠ a spolupracujících subjektů
- naplňování kapacit jednotlivých MŠ, informování se o stavu kapacit
- užší spolupráce s rodiči dětí
- spolupracovat s aktivizačním pracovníkem v SVL rodinách

Kroky k naplnění cíle

Radní pro školství pověří vedoucí odboru školství k řízení a plánování mateřského školství ve městě Sokolov se zvláštním zřetelem naplňování jednotlivých cílů.

Určení termínů setkávání předem, aby byla zajištěna účast všech důležitých aktérů (např. určit konkrétní den – první pondělí v měsíci apod.).

Intervence k zajištění činnosti

Vedoucí odboru školství stanoví na poradě zřizovatele a ředitelů MŠ termín následující porady, nebo termín, který se bude opakovat.

Zahájení činnosti

březen 2015

Na činnosti spolupracuje

OSPOD, Městská policie Sokolov, Člověk v tísni, o.p.s.

Počty osob, kterých se opatření týká

Opatření se týká všech žáků MŠ ve městě Sokolov.

**Předpokládaný
rozpočet**

Plnění si nevyžádá žádné zvláštní náklady.

**Předpokládaná
rizika**

Na pravidelná setkání nebudou účastníci docházet. Neúčast dalších subjektů na jednáních.

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

- zápisy z porad zřizovatele a ředitelů MŠ (plnění úkolů, dodržování termínů atd.)
- 1× za rok proběhne revize jednotlivých opatření v rámci spolupráce, která zhodnotí efektivitu řízení a funkčnost této pracovní skupiny

Sběr dat

Mezi potřeby a opatření z počátku tvorby tohoto plánu patřilo také téma sběru dat. V Sokolově byla data sbírána na jednotlivých jednáních, která se uskutečňovala např. na pracovních skupinách Agentury pro sociální začleňování, která v Sokolově působila do června 2014. Sběr dat je jednou z potřeb, která úzce souvisí s následnou tvorbou projektových záměrů a realizací opatření pro rozvoj školství v Sokolově. V rámci projektu byla identifikována potřeba sběru dat, abychom byli schopni určit konkrétní počet dětí, které vypadávají ze systému předškolního vzdělávání v Sokolově. Díky realizaci projektu OPVK – Rovné příležitosti a šance, jehož cílem je stručně řečeno podpora inkluzivního vzdělávání v Sokolově, se podařilo zmapovat lokality, kde se předškolní děti ze sociálně znevýhodněného prostředí nacházejí a identifikovat potřeby/problémy těchto rodin.

Je realizován monitoring pracovníků ČvT, kteří se zabývají sociálně aktivizačními službami pro rodiny s dětmi, a pracovníci předškolního klubu Kereka. Pokud je v terénu zjištěno, že dítě předškolního věku nedochází do MŠ, pracovníci rodinu začnou aktivizovat a motivovat k zařazení dítěte alespoň do předškolního klubu ČvT, jehož součástí jsou i adaptační pobyty v běžných MŠ a práce v terénu na odstraňování bariér k umísťování dětí do běžných MŠ.

Odhady počtu dětí, které nenavštěvují předškolní zařízení

Pro zmapování počtu dětí, které vypadávají ze systému předškolního vzdělávání v mateřských školách, bylo prvořadě zjištění celkového počtu předškolních dětí v Sokolově. Pro jeho určení vycházíme ze dvou zdrojů. Prvním zdrojem jsou informace Českého statistického úřadu o počtu narozených dětí v Sokolově, přičemž v roce 2014 by ve věku předškolního vzdělávání měly být děti narozené v letech 2008–2011. Počet dětí je **1032**. Druhým jsou informace odboru dopravně správního, oddělení matriky o počtu trvale hlášených dětí narozených mezi lety 1. 1. 2008–31. 12. 2011. Počet dětí je **1023**. Je však potřeba počítat s tím, že některé děti narozené v roce 2008 již nastoupily na základní školy, naopak některé děti narozené v roce 2011 ještě nedosáhly věku 3 let. Pokud zůjme výběr narozených dětí na období mezi 1. 9. 2008–31. 12. 2011 informace oddělení matriky uvádí počet dětí **854**.

854 – 816 = 38 dětí. Dle zjištěných informací matriky žije v obci Sokolov 854 dětí narozených ve sledovaných výše uvedených obdobích. Dále z dostupných informací víme, že z tohoto počtu je ve všech místních předškolních zařízeních (MŠ, přípravný ročník a předškolní klub Kereka) umístěno 816 dětí. Odečtením obou čísel dojdeme k odhadu počtu dětí, které propadají „sítím“ předškolního vzdělávání.

Je potřeba počítat s tím, že některé děti docházející do předškolních zařízení jsou narozené v roce 2012, dle zjištěných údajů jednotlivých ředitelů MŠ se jedná o cca 40 dětí

narozených po 1. 1. 2012, které navštěvují sokolovská předškolní zařízení. Tyto děti je potřeba z evidence vyloučit. Tím se počet dětí vypadávajících z předškolního vzdělávání zvýší na počet cca 78. Rovněž nemůžeme určit, kolik dětí z MŠ Mánesova je místních a kolik dojíždí z jiných měst. **Po zmapování situace v oblasti předškolního vzdělávání můžeme hovořit o cca 100 dětech, které zcela vypadávají ze systému předškolního vzdělávání.**

Realizovat sběr dat o počtech předškolních dětí, aktualizace dat na jednáních, kde bude řešena problematika předškolního vzdělávání

Cíle činnosti	Mít povědomí o počtech dětí nenavštěvujících předškolní zařízení, pravidelně o tom informovat spolupracující subjekty.
Kroky k naplnění cíle	- realizace sběru dat - matrika – počty dětí s trvalým pobytem na území města - data z ČSÚ – ty udávají počty dětí narozených v Sokolově - kontaktovat dětské lékaře - máme zjištěnou kapacitu a obsazenost všech MŠ a prvních tříd na všech ZŠ - mapovat data předškolního klubu (PK) – monitoring rodin v lokalitě nádraží a dalších lokalitách - pracovnice NNO sama monitoruje další lokality, tj. vyhledává klienty – popis její práce v projektu – děti vyhledat a motivovat k předškolnímu vzdělávání - pravidelně o zjištěných datech informovat spolupracující subjekty a osoby zapojené do projektu OPVK města Sokolov
Intervence k zajištění činnosti	Pracovník projektu OPVK Rovné příležitosti a šance města Sokolov sesbírá data dle výše uvedených kroků. Bude následovat jednání, kde budou výstupy představeny vedení města. Budeme společně dále plánovat, jak data aktualizovat a jak s nimi pracovat.
Zahájení činnosti	říjen 2014 – zahájeno, realizováno
Harmonogram	- říjen–listopad 2014 sběr dat - leden–jednání s vedením města - plánování dalších aktivit a aktualizace dat

**Za činnost
zodpovídá/
zajišťuje**

pracovník projektu OPVK Rovné příležitosti a šance města Sokolov
(Sapoušková)

**Předpokládaný
rozpočet na
činnost**

Plnění si nevyžádá žádné další náklady.

**Předpokládaná
rizika**

- nespolupráce některých subjektů
- náročné zpracování dat
- neochota aktualizovat data, neúčast na jednáních

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

Budeme znát počty dětí, které nenavštěvují předškolní vzdělávání.
Dále budou pravidelně tato data řešena s odborem školství
a dalšími subjekty.

Spolupráce s rodiči a dětmi

V Sokolově se řeší otázka vzdělávání předškolních dětí a jejich začleňování do mateřských škol. Konkrétně nastavení spolupráce s rodiči a zpřístupnění škol rodičům a dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí. Rovněž je konzultován počet dětí se sociálním znevýhodněním zapojených v předškolním vzdělávání v mateřských školách, jejich adaptace na nové prostředí a probíhající spolupráce s rodinou. Ze strany neziskových organizací je nabízena podpora formou terénní práce s rodinou v případě, že hrozí, že dítě ze systému předškolního vzdělávání vypadne. Hlavním cílem spolupráce s rodiči a dětmi je motivovat a podporovat rodiny v oblasti předškolního vzdělávání s důrazem na rodiče dětí ohrožených školním neúspěchem.

Osvědčenou praxí jsou tzv. adaptační pobyty. Jedná se v podstatě o pravidelné návštěvy předškolních zařízení, během kterých mají rodiče s dětmi příležitost blíže se seznámit s režimem a chodem škol, seznámit se s odborným personálem a získat potřebné informace do té míry, aby si utvořili reálnou představu o těchto zařízeních. Realizace adaptačních pobytů byla započata cca před 3 lety, kdy ve městě fungovala Agentura pro sociální začleňování a v rámci pracovní skupiny „vzdělávání“ byla mezi pracovníci předškolního klubu a ředitelkami mateřských škol dojednána spolupráce a pravidelné návštěvy dětí z předškolního klubu v mateřských školách, při kterých jsme zjistili, že děti nemají problémy se začleněním do kolektivu.

Tehdy pracovníky předškolního klubu napadlo, že tuto přímou zkušenost by bylo vhodné zprostředkovat také rodičům. Proto byla oslovena paní ředitelka Machulková ze spádové mateřské školy Pionýrů a posléze dojednána spolupráce a adaptační pobyty pro rodiče a děti z lokality Divadelní. Adaptační pobyty se setkaly u rodičů s kladným ohlasem a již v prvním roce spolupráce přišli k zápisu dva rodiče s budoucími předškoláky. Obě děti po celý rok docházely pravidelně, ve škole se jim líbilo, našly si zde kamarády a díky individuálnímu přístupu učitelek se podařilo během roku zmírnit jejich „handicap“ a do školy šly dobře připravené. Matky tuto pozitivní zkušenost šířily mezi dalšími matkami v lokalitě a následující rok se dostavilo k zápisu pět rodičů. V průběhu roku pouze jedna maminka dítě odhlásila, zbývající děti docházejí pravidelně. Tento rok (2015) by se mělo dostavit k zápisům do MŠ z lokality Divadelní 10 dětí. Na stejném principu fungují adaptační pobyty v rámci projektu OPVK a spolupráce byla navázána a rozšířena o další 4 mateřské školy ve spádové oblasti lokalit Alfa a Michal. Přes pozitivní zkušenost s adaptačními pobyty zůstávají rodiny, které přijdou na jednu návštěvu a dále o ně zájem neprojeví.

Potřeby

- Je zřejmá potřeba systémové motivace a podpory rodin v oblasti předškolního vzdělávání, kde by děti mohly být ohroženy školním neúspěchem. Je potřeba zajistit udržitelnost projektu Rovné šance a příležitosti, jehož součástí je i terénní podpora rodin.
- Adaptační nástroje ve městě se ukázaly jako životaschopné, například realizace adaptačních pobytů předškolního klubu, ale i realizace adaptačních pobytů obráceně, tj. děti z běžné MŠ do předškolních klubů. Vzhledem k tenzím v soužití je třeba vybudovat systém adaptačních nástrojů, které pomáhají všem rodičům v Sokolově překonávat počáteční obtíže spojené s nástupem do školky, včetně přímé podpory klientů.
- Analyzovat potřeby ohrožených dětí a pomáhat vytvářet předpoklady pro fungující síť odborných služeb, znát všechny požadavky ze stran MŠ (stravné, školkovné apod.).
- Vybudovat a provozovat funkční systém podpory pro děti s odkladem školní docházky.

Současný stav

Probíhá realizace projektu Rovné šance a příležitosti, jehož součástí je činnost aktivizačního pracovníka pro rodiny, které nedávají děti do MŠ. V rámci projektu je také realizován Interdisciplinární tým, jehož cílem je zvýšit preventivní aktivity zaměřené na děti, mládež a rodiny. Žádná další setkávání neprobíhají.

Cílový stav

Město pravidelně komunikuje se zástupci všech relevantních subjektů v oblasti vzdělávání, a to buď individuálně, nebo pomocí pravidelných setkání, ve spolupráci s partnery zpracovává a pravidelně aktualizuje nastavení cílené podpory pro rodiny.

- Existuje systém motivace a podpory rodin dětí ohrožených školním neúspěchem v oblasti předškolního vzdělávání, jehož garantem je město Sokolov – pomáhá realizaci projektu Rovné šance a příležitosti. Je zajištěna udržitelnost těchto opatření.
- Existuje systém adaptačních nástrojů, které pomáhají všem rodičům překonávat počáteční obtíže spojené s nástupem do školky. Jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, předškolní klub a aktivizačního pracovníka projektu OPVK.
- Město aktivně analyzuje potřeby ohrožených dětí a pomáhá vytvářet předpoklady pro fungující síť odborných služeb.

Cílový stav	• funkční systém podpory pro děti s odkladem školní docházky • pravidelné Dny otevřených dveří všech předškolních zařízení, zařízení více otevřená široké veřejnosti
Akce pro zavedení	• V rámci pracovní skupiny se budou hledat řešení konkrétních situací. • Město určí osobu/y zodpovědnou/é za koordinaci úkolů po květnu 2015 a poskytne součinnost pro realizaci opatření. • Vyjednávání: Na úrovni rozhodovatelů existuje shoda o posílení intervence směrem k rodičům, o umožnění adaptačních aktivit, aktivně pracujeme s daty a plánujeme kapacity podpůrných služeb. • Aktivizační pracovník v rámci projektu OPVK zpracuje materiál, kde popíše aktuální situaci v Sokolově, popíše bariéry a názory potřebné k identifikaci všech překážek pro předškolní vzdělávání dětí.
Priorita, harmonogram, termíny	Vyjednávání s rozhodovateli a dalšími aktéry, písemné návrhy opatření do ledna 2015, pilotní fáze směřuje k zápisům pro školní rok 2015/2016.

Podpora spolupráce a propojení aktivit rodičů a předškolních zařízení

Aktivity	• zvýšené informační aktivity směrem k rodičům • zápisy – informovat o termínech v terénu (terénní pracovníci, webové stránky města apod.) • příležitosti pro chudé děti (školkovně, stravné, dodatečné služby, alternativní vzdělávací příležitosti) • role školky ve vzdělávání – role rodičů v předškolním vzdělávání • motivace rodičů pro vzdělávání
Cíle činnosti	• informovanost rodičů • větší otevřenost předškolních zařízení (pořádání dnů otevřených dveří apod.)
Kroky k naplnění cíle	• předávání informací o realizaci projektu města Sokolov OPVK – rovné příležitosti a šance • pravidelná komunikace vedoucí odboru školství, ředitelů MŠ a spolupracujících subjektů • naplňování kapacit jednotlivých MŠ, informování se o stavu kapacit • užší spolupráce s rodiči dětí • spolupráce s aktivizačním pracovníkem v SVL rodinách
Intervence k zajištění činnosti	• komunikace s vedením města a odboru školství • nadále se scházet se spolupracujícími subjekty v pravidelných intervalech
Zahájení činnosti	Vyjednávání s rozhodovateli a dalšími aktéry, písemné návrhy opatření do ledna 2015, pilotní fáze směřuje k zápisům pro školní rok 2015/2016.
Na činnosti spolupracuje	NNO, OSPOD, poradny, školky, pediatři, město Sokolov (odbor školství)

Předpokládaný rozpočet	Plnění si nevyžádá zvláštní finanční prostředky.
Předpokládaná rizika	předsudky, nespolupráce participujících organizací
Způsoby hodnocení kvality	snížením počtu dětí, které nedocházejí do běžné MŠ

Adaptační aktivity – adaptační pobyty (AP)

Cíle činnosti	Cílem adaptačních pobytů je odstranění bariér mezi rodinami, které kvůli předsudkům nechtějí nebo se bojí umístit své děti do MŠ. Zároveň tyto pobyty pomáhají dětem při zvykání na prostory MŠ a větší kolektiv. Tyto pobyty pomáhají také lidem z většinové společnosti, kteří mají předsudky vůči rodičům a dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí.
Kroky k naplnění cíle	• jednání se všemi MŠ o pokračování AP • hledání možností zlepšení realizace AP • zajištění pravidelnosti AP • pokračovat v AP i naopak (děti z běžné MŠ do PK apod.) • realizovat společné výlety, vycházky apod. • zajistit podporu AP i od města Sokolov
Intervence k zajištění činnosti	• Aktivizační pracovník projektu OPVK Sokolov bude nadále v kontaktu se všemi MŠ. • Budou realizovány další společné aktivity s MŠ.
Zahájení činnosti	Činnost již byla zahájena, je cílem nadále spolupráci AP rozvíjet.
Za činnost zodpovídá/zajišťuje	Člověk v tísni, o.p.s., aktivizační pracovník projektu OPVK – koordinuje spolupráci s MŠ, informuje o tom zástupce města Sokolov.
Na činnosti spolupracuje	MěÚ, MŠ v Sokolově, PK Kereka (ČvT Sokolov)

Počty osob, kterých se opatření týká	min. 20 dětí/rok
Předpokládaný rozpočet na činnost	Plnění si nevyžádá zvláštní finanční prostředky.
Předpokládaná rizika	nespolupráce některých pedagogů v MŠ, vnímání majority, předsudky
Způsoby hodnocení kvality / efektivity	skutečným počtem přihlášených žáků do běžné MŠ z počtu žáků, kteří prošli AP

Podpora odborné služby SAS

Cíle činnosti	• podpora a pomoc při vytváření podmínek pro pravidelnou školní docházku dětí do školy a školní přípravu • pomoc při realizaci vhodných aktivit pro děti v jejich volném čase • nácvik praktických dovedností ve vztahu k dítěti a vzdělávání • podpora rodiny k aktivnímu a samostatnému řešení svých obtíží • pomoc s vyřizováním dokumentů, doprovod rodičů při jednáních
Kroky k naplnění cíle	• komunikovat s vedením města o důležitosti SAS služby • znát možnosti financování • plánovat udržitelnost služby • mít přehled, kteří poskytovatelé tuto službu poskytují
Intervence k zajištění činnosti	• komunikace s vedením města (kraje) o financování SAS služby • plánování udržitelnosti služby • realizace společných jednání (NNO, město, OSPOD, zástupci MŠ)
Zahájení činnosti	Činnost již byla zahájena.
Na činnosti spolupracuje	NNO, OSPOD, poradny, školky, město Sokolov (odbor školství)
Předpokládaný rozpočet	Nelze prozatím odhadnout.
Předpokládaná rizika	předsudky, nespolupráce participujících organizací, nezáměr města apod.
Hodnocení kvality	realizace služby SAS v Sokolově, při zachování její minimální stávající kapacity

Zvýšená podpora odkladových dětí

Cíle činnosti	Cílem opatření je podpora dětí, které dostaly odklad a doposud žádné předškolní vzdělávání neabsolvovaly (případně jen po zanedbatelnou dobu). Tyto děti by měly mít zajištěné předškolní vzdělávání, aby se situace další rok neopakovala.
Kroky k naplnění cíle	• spolupráce s OSPODem (monitoring odkladových dětí, doporučení předškolního vzdělávání atd.) • spolupráce s MŠ (zajištění volných míst pro odkladové děti) • spolupráce se ZŠ (přípravné ročníky) • spolupráce s městem (odpuštění úplaty za předškolní vzdělávání u dětí s odkladem povinné školní docházky) • spolupráce s PPP (kvalita pracovníků, kteří doporučují odklad...)
Intervence k zajištění činnosti	• nastavit pravidla pro zajištění předškolního vzdělávání (kvalitního) pro odkladové děti • odkladové děti by měly navštěvovat předškolní vzdělávání povinně • zapojit do problematiky odborníky (asistenti, spec. pedagogové atd.) • problematiku projednávat i na jednání interdisciplinárního týmu města Sokolov
Zahájení činnosti	leden 2015, realizace již probíhá
Za činnost zodpovídá/zajišťuje	Koordinátor interdisciplinárního týmu města Sokolov (Otajovičová) ve spolupráci s vedením odboru školství a kultury.
Na činnosti spolupracuje	NNO, MŠ Sokolov, ZŠ Sokolov, pracovníci projektu OPVK města Sokolov

Předpokládaný rozpočet na činnost

Plnění si nevyžádá zvláštní náklady.

Předpokládaná rizika

- Pedagogicko-psychologická poradna doporučí odklad i tam, kde není třeba.
- S odkladovými dětmi dále nikdo nepracuje.
- Přípravné ročníky či jiná zařízení předškolního typu budou segregovaná.
- Povinnost zajistit předškolní vzdělávání pro odkladové děti bude přesunuta na rodiče, kterým by mohly hrozit sankce.
- Finanční zátěž pro rodiny, které mají více dětí.

Způsoby hodnocení kvality / efektivity

Sledovat budeme počet podpořených dětí v předškolním vzdělávání.

V rámci interdisciplinárního týmu bude řešeno téma zvýšené podpory odkladových dětí.

Dodatečné vzdělávací příležitosti

Situace v předškolním vzdělávání dětí ohrožených školním neúspěchem zůstává ve městě Sokolov stále nevyřešena. Kapacita mateřských škol zřizovaných městem je naplněna, a proto je zapotřebí využívat alternativních zařízení a možností, které mohou těmto dětem nabídnout předškolní přípravu a vzdělávání potřebné pro úspěšný start školní docházky. Tato karta shrnuje informace o dodatečných možnostech vzdělávání a nastiňuje způsob, jak s těmito možnostmi pracovat.

Potřeby

Vzhledem k naplněné kapacitě mateřských škol zřizovaných městem Sokolov a zároveň existenci značně početné skupiny dětí, kterým se předškolního vzdělávání nedostává v žádné formě, je zapotřebí:

- Zmonitorovat počet a kapacitu zařízení nabízejících dodatečné možnosti předškolního vzdělávání (viz karta sběr dat).
- S touto informací pracovat tak, aby se dostala k rodičům, pracovníkům PPP, pracovníkům OSPOD apod., kteří s ní mohou nadále pracovat ve snaze umístit dítě do zařízení, které předškolní vzdělávání poskytne.

Současný stav

V Sokolově v současné době fungují následující zařízení poskytující dodatečné možnosti předškolního vzdělávání:

- předškolní kluby Kereka – ČvT – kapacita 12 dětí – naplněna – cílovou skupinou jsou romské děti nenavštěvující předškolní zařízení.
- přípravná třída na ZŠ Švabinského
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (SAS)

Pro předškolní děti nejsou ve městě žádné volnočasové aktivity. Pouze placené jednorázové akce pro matky s dětmi (např. Velikonoční tvoření apod.) v místním DDM. Některé aktivity realizuje také městská knihovna.

Cílový stav

Ve městě Sokolov existují alternativní zařízení nabízející předškolní vzdělávání dětem, které se nedostaly do MŠ, o adekvátní kapacitě. Možnosti dodatečného předškolního vzdělávání jsou dobře známy relevantním aktérům (pedagogové/ředitelé MŠ a ZŠ, pracovníci PPP, OSPOD), kteří s nimi dále pracují (informují rodiče o možnostech) tak, aby se dětem potřebného vzdělání dostalo.

Akce pro zavedení

Vytvoření přehledu alternativních možností předškolního vzdělávání. Zahájení spolupráce s rodiči a zařízeními poskytujícími dodatečné možnosti vzdělávání směřující k docházce dětí do těchto zařízení.

Priorita, termíny, harmonogram

Prioritou bude identifikovat zařízení, která poskytují jakékoliv možnosti trávení času pro předškolní děti.

Monitoring zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací možnosti**Cíle činnosti**

Cílem je mít přehled o počtu, druhu a kapacitě zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací příležitosti. Cílem je, aby v Sokolově existovala alternativní zařízení nabízející předškolní vzdělávání dětem, které se nedostaly do MŠ a to o adekvátní kapacitě. Možnosti dodatečného předškolního vzdělávání jsou dobře známy participujícím subjektům, které o možnostech trávení volného času předškolních dětí informují rodiče těchto dětí.

Kroky k naplnění cíle

- vyhledat všechna zařízení v městě, spolupracovat s odborem školství v Sokolově
- komunikovat s místními MŠ, aby mapovaly tyto příležitosti, popř. je vytvářely
- nastavit komunikační kanály pro komunikaci s rodiči

Intervence k zajištění činnosti

- zajistit aktivní přístup všech zainteresovaných organizací, subjektů i MŠ
- na společném setkání definovat podrobné kroky ke splnění

Zahájení činnosti

leden 2015 (byla zahájena)

Harmonogram

- informovat všechny subjekty o zahájení monitoringu zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací možnosti
- sběr dat
- společné setkání března 2015, vyhodnocení údajů, které sesbírá odpovědný pracovník

Za činnost zodpovídá

lokální plánovač, aktivizační pracovník projektu OPVK města Sokolov (Sapoušková)

Na činnosti spolupracuje	zařízení poskytující alternativní formy předškolního vzdělávání (viz Současný stav)
Počty osob, kterých se opatření týká	všech rodičů a dětí města Sokolov
Předpokládaný rozpočet	Plnění si nevyžádá žádné zvláštní náklady.
Předpokládaná rizika	Neochota zařízení poskytujících dodatečné vzdělávací příležitosti spolupracovat.
Způsoby hodnocení kvality	• máme relevantní data • MŠ a spolupracující subjekty informují rodiče dětí o dodatečných vzdělávacích příležitostech, ty jsou následně využívány (budeme sledovat počet dětí využívající tyto možnosti)

Předání informace o dodatečných vzdělávacích možnostech, práce s rodinami s dětmi, které by těchto příležitostí mohly využít.

Cíle činnosti	Cílem je zajistit alespoň minimální předškolní průpravu pro děti ohrožené školním neúspěchem, kterým se nepodařilo dostat do mateřské školy.
Kroky k naplnění cíle	Realizovat společná jednání, předávat si minimálně 4× ročně relevantní data, informovat se vzájemně o aktuálních problémech, činnostech apod.
Intervence k zajištění činnosti	Spolupráce a předávání aktuálních informací s OSPODem, MŠ a institucemi, kterých se předškolní vzdělávání týká.
Zahájení činnosti	Činnost již byla zahájena.
Harmonogram	- květen 2015 – termín ukončení zápisů do MŠ a reakce na počty dětí přijatých do MŠ a na počty dětí, které přijaty nebyly – uskutečnit jednání - červen 2015 – vyhodnocení dat – další jednání k zhodnocení současného stavu
Za činnost zodpovídá	lokální plánovač, aktivizační pracovník projektu OPVK města Sokolov (Sapoušková)
Na činnosti spolupracuje	Zařízení poskytující alternativní formy předškolního vzdělávání (viz Současný stav), pracovníci OSPOD, PPP, učitelé v MŠ, ZŠ, rodiče.
Počty osob, kterých se opatření týká	Děti, které propadají systémem předškolního vzdělávání, a žádného se jim před nástupem na ZŠ nedostává.

**Předpokládaný
rozpočet**

Plnění si nevyžádá žádné zvláštní náklady.

**Předpokládaná
rizika**

Nedostatek zařízení nabízejících dodatečné možnosti předškolního vzdělávání, nedostatečná informovanost o jejich existenci a kapacitě, nedostatečná kvalita přípravy dětí v zařízeních nabízejících alternativní předškolní vzdělávání (např. segregovaná zařízení – přípravné třídy), pracovníci PPP, OSPOD, MŠ, ZŠ apod. s možnostmi dodatečného vzdělávání nepracují (neinformují o nich rodiče).

**Způsoby
hodnocení
kvality/
efektivity**

Monitorování počtu dětí, které dodatečných vzdělávacích možností využívají.

Budeme sledovat počet spolupracujících rodin a dětí, které využily na základě získání dat možnosti ohledně předškolního vzdělávání.

Fundraising a projektové poradenství

Zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu a společné vzdělávání dětí s různými potřebami klade zvýšené nároky na školní prostředí, pomůcky a lidské zdroje. Každá škola, která inkluzivní myšlenky nemíní jen deklaratorně, ale snaží se je realizovat, se ihned setká s faktem, že finance, na které má zákonný nárok, de facto v plné míře nedostává, proto je třeba dbát na posílení role zřizovatele při fundraisingu škol.

V příštím programovacím období budou příležitosti pro získání financí na dodatečné vzdělávací podpory jak na úrovni měst, tak vzdělávacího systému jako celku. Finanční podpory bude možné využít především pro opatření, která vedou k rovnému přístupu ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Příkladem podporovaných aktivit může být inkluzivní vzdělávání na MŠ, zvyšování kvality předškolního vzdělávání, rozvoj základních gramotností a klíčových kompetencí, odpovídající vzdělávání pedagogických pracovníků apod. Pokud budou mít města dostatečné kapacity a přípravu, mohou získat pro své obyvatele zajímavé vzdělávací příležitosti.

Potřeby	Posílení role zřizovatele při fundraisingu školských a předškolních zařízení.
Současný stav	V Sokolově v současné době neexistuje systematická podpora v oblasti fundraisingu vůči zřizovaným základním a mateřským školám. Základní školy se zaměřují na získávání menších dotačních titulů, především rozvojových programů MŠMT. Na prostředky z Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost nejsou základní školy v současné době schopny dosáhnout. Je to především z důvodů vysoké časové náročnosti na přípravu těchto projektů. Školy dále nemají žádnou zkušenost s řízením těchto projektů a spojenou administrací. Dalším negativním faktorem jsou podmínky nastavení operačního programu, a to především v oblasti udržitelnosti projektů. V současné době je schválen projekt OPVK 1.2 – Rovné příležitosti a šance, který reaguje na zvyšující se počty žáků se sociokulturními handicap. Projekt byl sepsán za výrazné podpory MěÚ Sokolov – odboru školství a kultury, Úřadu vlády – ASZ a Člověk v tísni, o.p.s.
Cílový stav	Na MěÚ Sokolov je na jednotlivých odborech dostatečná odborná kapacita zaměřená na fundraising z oblasti lidských zdrojů (projekty zaměřené na vzdělávací a sociální oblast). Na odboru školství a kultury je projektový manažer, který je schopen administrovat projekty zaměřené na vzdělávání. Daná osoba bude pravidelně komunikovat výstupy a administraci realizovaných projektů. Zapojené ZŠ se budou podílet na výstupech a hodnocení projektů, na psaní monitorovacích zpráv. Za realizaci aktivit zapojených základních škol bude odpovídat jejich ředitel.
Akce pro zavedení	S vedením obce je třeba zahájit debatu nad možností vzniku pracovní pozice projektového manažera, jehož zaměření bude na měkké projekty. V současné době není jasné, kdo má projekty psát. Sokolov má dobrou úspěšnost při podávání žádostí projektů OPVK, proto je třeba opakovat možnost hradit projektového manažera z evropských prostředků.
Priorita, termíny, harmonogram	- květen 2015 – debata s vedením obce o pozici projektového manažera na projektové období 2014+ - vytvoření a aktualizace fundraisingového kalendáře pro školy - červenec 2015 – vytvoření pozice projektového manažera na MěÚ Sokolov

Zřízení pozice fundraisera, s cílem možného využití finančních prostředků z ESF 2014+

Cíle činnosti	Cílem tohoto opatření je posílení role zřizovatele při fundraisingu škol a dalších vzdělávacích institucí zřizovaných MěÚ Sokolov. Dalším cílem je vytvoření pracovní pozice projektového manažera na MěÚ Sokolov, která se bude tvorbou „měkkých projektů“ zabývat. Projektový manažer se bude podílet na tvorbě projektových týmů, bude pravidelně komunikovat se ZŠ, dalšími spolupracujícími aktéry a odborem školství a kultury. Projektový manažer bude vytvářet a sledovat grantové příležitosti, bude odpovědný za tvorbu a pravidelnou aktualizaci grantového kalendáře.
Kroky k naplnění cíle	• jednání s tajemníkem úřadu ohledně možnosti nové pracovní pozice projektového manažera • uvedení příkladu dobré praxe z jiných měst a obcí • uvedení příkladu praxe z tzv. „tvrdých projektů“, kde se model projektových manažerů na obcích realizuje
Intervence k zajištění činnosti	Jednání s vedením obce a tajemnicí úřadu o přínosu této pracovní pozice, pozitivních ekonomických i přímých dopadech na obyvatele města Sokolov, která může tato pracovní pozice přinést.
Zahájení činnosti	květen 2015
Harmonogram	• květen 2015 – debata s vedením obce o pozici projektového manažera na projektové období 2014+ • vytvoření a aktualizace fundraisingového kalendáře pro školy • červenec 2015 – vytvoření pozice projektového manažera na MěÚ Sokolov
Doporučená odpovědnost	vedoucí odboru školství a kultury

Na činnosti spolupracuje	MŠ v Sokolově, MěÚ Sokolov, NNO, Oddělení regionálního rozvoje, atd.
Počty osob, kterých se opatření týká	děti a rodiče v Sokolově, mateřské školy v Sokolově
Předpokládaný rozpočet	450 000,- (hrazeno z prostředků EU)
Předpokládaná rizika	Nepochopení přínosu zřízení pracovní pozice projektového manažera. Neúspěšnost v žádostech projektů 2014+
Způsoby hodnocení kvality	Hodnocení kvality bude výsledkem výstupu realizovaných projektů. Dále můžeme hodnotit úspěšnost tohoto opatření v počtu podaných projektů.

Člověk v tísni, o. p. s.
www.clovekvtisni.cz

Cheiron T, o. p. s.
www.cheiront.cz

**Diakonie Českobratrské církve evangelické,
středisko Vsetín**
www.diakonievsetin.cz

**OBLASTNÍ CHARITA
JIHLAVA**

**Diecézní charita Brno –
Oblastní charita Jihlava**
www.jihlava.charita.cz

**SPOLEČNOST
tady a teď**
Společnost Tady a teď, o. p. s.
www.tadyated.org

IQ Roma servis, o. s.
www.iqrs.cz

Amalthea, o. s.
www.amalthea.pardubice.cz

Občanské sdružení Salingor
www.salingor.cz

Sdružení sociálních asistentů Ostrava, o. s.
www.socialniasistence.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt CZ.1.07/1.2.00/43.0007 „Pojďte do školky!“ je spolufinancován
Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.